

Міністерство освіти і науки України
Національне агентство України з питань державної служби
Івано-Франківська обласна державна адміністрація
Івано-Франківська обласна рада
Івано-Франківська міська рада
Національна Академія педагогічних наук України
Товариство «Знання» України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Факультет права та адміністрації Ягеллонського університету (Краків, Республіка Польща)
Гданський університет (Гданськ, Республіка Польща)
Гданська Вища школа в Гданську (Гданськ, Республіка Польща)
Факультет європейських студій Університету Бабеша-Бойяї (Клуж Напока, Румунія)
Вища школа права і адміністрації (Жешув, Республіка Польща)
Каунаський технологічний університет (Каунас, Литовська Республіка)
Києво-Могилянська школа врядування імені Андрія Мелешевича
Національного університету «Києво-Могилянська академія»
Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету
«Львівська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Вища школа публічного управління

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПОСТУП

*Збірник матеріалів
I-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції
за міжнародною участю*

31 травня 2024 р.

**Івано-Франківськ
2024**

ISBN 978-966-428-941-9

УДК 35

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
(протокол № 07/665 від 17 червня 2024 р.)*

**Публічне управління та адміністрування в Україні:
євроінтеграційний поступ** : матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції за міжнародною участю (Івано-Франківськ, 31 травня 2024 р.);
за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П. Лопушинського; упоряд.
Л. С. Мосора. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2024. 922 с.

У збірнику розміщено матеріали доповідей учасників І-ї
Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю
«Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний
поступ».

Під час дискусій та обміну досвідом обговорено підвищення
ефективності публічного управління з урахуванням європейського досвіду
та дії воєнного стану в Україні; питання оптимізації діяльності органів влади
на державному, регіональному та місцевому рівнях; проблеми та
напрацьовано рекомендації щодо розвитку компетентності публічних
службовців; розвиток лідерства в публічному управлінні, підготовка та
підвищення кваліфікації кадрів державної служби та служби в органах
місцевого самоврядування.

Матеріали конференції будуть корисними для фахівців у сфері
публічного управління, працівників органів державної влади та органів
місцевого самоврядування, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти,
а також усіх, хто цікавиться особливостями публічного управління та
адміністрування в умовах війни і в повоєнний період.

*Матеріали друкуються мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів
відповідають автори.*

© Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу, 2024.

капіталу з виробничої сфери до сфери обігу (з наступним переведенням його за кордон).

Таким чином, доцільно розглянути можливість досягнення потрібного рівня економічної безпеки України шляхом об'єднання зусиль відповідних органів і гілок влади в межах єдиної програми національної безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жан К., Савона П. Геоекономіка К.: «Кальварія», 2002. 420 с.
2. Жан К., Савона П., Фіоре С. Геоекономіка: інструменти, стратегія й тактика. К.: «Думка», 2000. 500 с.
3. Національна безпека держав в умовах глобалізації: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 052 “Політологія” й слухачів спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” / авт. кол. : В.І. Шарий, Л.Я. Самойленко, М.П. Іщенко, Б.М. Калініченко, А.О. Овчаренко [та ін.]; за заг. ред. В. І. Шарого. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 386 с.

Вікторія ШВЕДУН,
доктор наук з державного управління, професор,
начальник наукового відділу
з проблем управління у сфері цивільного захисту
навчально-науково-виробничого центру
Національного університету цивільного захисту України,
м. Харків, Україна

Артем РУБАН,
кандидат наук з державного управління, доцент,
начальник кафедри ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій
факультету післядипломної освіти
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності,
м. Львів, Україна

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Запобігання загроз національній безпеці України в межах відповідної державної політики передбачає вирішення значної низки стратегічних, тактичних і прикладних завдань. При цьому потрібно виокремити

пріоритетні напрямки щодо зміцнення української державності та сформулювати першочергові завдання за кожним з них.

Ключовим напрямком державної політики щодо забезпечення національної безпеки є забезпечення безпеки особистості. Так, безпека особистості є найважливішим компонентом національної безпеки й однією із головних цілей суспільно-політичного і соціально-економічного розвитку громадськості і держави в цивілізованих країнах світу [1; 2].

Безпека особистості означає захищеність людей від небезпеки як насильницького, так і ненасильницького характеру. Цей стан характеризується відсутністю збільшення рівня загрози правам людини, її безпеки і навіть життя. Безпека особистості означає забезпечення захисту людей від серйозних і широко поширених загроз і ситуацій шляхом зміцнення їх можливостей ефективно протидіяти цим загрозам.

Стратегія забезпечення безпеки особистості будується на основі виявлення ступеня захищеності людей від різнохарактерних загроз і ризиків. Це означає також створення Українською державою політичних, соціальних, природоохоронних, економічних, інформаційних, військових і культурних систем, що забезпечують людям основні елементи для виживання, а також збереження їх гідності й існування [1; 4].

Військова безпека забезпечує: захищеність держави від збройного нападу ззовні; територіальну недоторканність і цілісність; свободу і незалежність держави. Зокрема, військова безпека характеризується станом збройних сил та їх конкретних видів, що дозволяє їм гнучко і своєчасно реагувати і припиняти зовнішні загрози військово-силового характеру, а також підтримувати певний баланс сил і місце країни на міжнародній арені.

Військова безпека України передбачає наявність у Збройних сил України оптимальної структури, а також кількісних і якісних характеристик, здатних нейтралізувати або запобігти воєнній небезпеці. Саме тому сучасній Україні потрібна армія, що має всі можливості адекватно реагувати на поточні загрози в мінливому світі та за будь-яких сценаріїв гарантувати безпеку і територіальну цілісність країни [1-4].

Усі зазначені аспекти змісту національної безпеки, а також динаміка зміни загроз і небезпек в цій сфері повинні знайти своє адекватне віддзеркалення в Концепції національної безпеки та Воєнній доктрині України. Здійснення військово-політичної взаємодії на міжнародній арені на основі взаємовигідних, взаємоприйнятних умов залишається актуальним для України з погляду захисту національних інтересів. Основними

пріоритетами при цьому є так: політичний нейтралітет; підтримка політичної стабільності, добросусідства і військово-стратегічного паритету.

Безпека в міжнародній сфері характеризується забезпеченням захищеності національних інтересів і цінностей від міжнародних загроз.

При цьому слід узяти до уваги, що різноманіття і складність внутрішніх і міжнародних проблем, а також наявність кризових ситуацій припускають своєчасну оцінку пріоритетності кожної з них у зовнішньополітичній діяльності України. Зосередження політико-дипломатичних, військових, економічних, фінансових та інших засобів на вирішенні пріоритетних зовнішньополітичних завдань повинно бути пропорційно їх реальному значенню для національних інтересів України, а масштаб участі в міжнародних справах має бути адекватним фактичному внеску в зміцнення позицій країни [1; 3].

Відносини взаєморозуміння і взаємодії з іншими державами на регіональному і глобальному рівнях є основними ресурсами України для просування національних інтересів у зовнішній політиці. При цьому національно-державні інтереси включають інтереси підтримки порядку за допомогою формування відносин з сусідніми країнами та союзниками. Однією з умов ефективності зовнішньої політики є професіоналізм і стабільність дипломатичного корпусу.

Економічна безпека сприяє розвитку і нормальному функціонуванню економіки країни й її господарського механізму, а також її різних сегментів – фінансового, банківського, інвестиційного, податкової системи тощо. У цьому аспекті політика держави забезпечує розвиток високоефективної національної фінансової системи, а також створення стимулів для розвитку пріоритетних галузей і рівномірного розподілу економічної активності по території країни.

Цей тип безпеки передбачає здатність держави і суспільства України забезпечувати мінімально достатній обсяг національного продукту, потрібного для самостійного виживання і розвитку країни. Одночасно це передбачає і стан захищеності стратегічних господарських ресурсів країни від впливу і контролю з боку ворожих і кримінальних сил, а також стан надійної забезпеченості базових економічних прав і свобод громадян [1; 2].

Політична безпека означає: недоторканність національного суверенітету; міцність державного і конституційного ладу країни; ефективне формування і функціонування політичної системи, а також всіх

інститутів держави в інтересах більшості громадян; неприпустимість тиску ззовні і грубого втручання в справи держави з боку інших країн.

Проблеми формування, забезпечення та реалізації на практиці політичної безпеки носять актуальний характер для України; вони пов'язані з політичною стабільністю, зрілістю і відповідальністю політичних партій, правопорядком у суспільстві і залежать від ефективних дій державної влади. Політико-державна система сучасного українського суспільства поки що не в змозі адекватно реагувати на виклики, небезпеки та загрози в цій сфері. Україна потребує осмислення також у процесах формування ефективного механізму забезпечення політичної безпеки [1; 4].

Загрози внутрішньополітичній безпеці України виникають насамперед зі структури суспільства, ступеня його фрагментації і глибини диференціації, соціальної нерівності, а також політичної роздробленості внаслідок наявності великої кількості дрібних партій. У цьому контексті систему політичної безпеки слід вибудовувати на основі принципу соціальної солідарності і відповідальності в справі захисту особистісних, суспільних і державних інтересів, що є життєво важливими.

Соціальна безпека передбачає стан суспільства, у якому реалізуються: основоположні принципи соціальної справедливості; забезпечення громадян країни базовим набором соціальних благ і високих життєвих стандартів: захист життя і здоров'я, благополуччя, прав і свобод людини, що сукупно створює фундамент суспільної стабільності.

Соціальна безпека в Україні може бути забезпечена шляхом формування умов для консолідації суспільства і досягнення соціальної стабільності, насамперед на основі успішного вирішення цільових національних програм у галузі: охорони здоров'я; доступного житла; освіти; зростання народонаселення; пенсійного забезпечення.

Правова безпека має пряме відношення до правової держави і означає безумовне дотримання правових норм як пересічними громадянами, так і органами влади, їх представниками, а також гарантовану реалізацію всієї сукупності прав і обов'язків, установлених чинним законодавством. У цьому питанні мають величезне значення відбір, навчання, моральна підготовка і матеріальне забезпечення осіб, які працюють в зазначеній сфері.

Інформаційна безпека належить до внутрішнього і зовнішнього аспектів забезпечення національної безпеки і покликана надійно захищати:

інформаційний простір; культурне надбання країни; спеціальні відомості, що становлять державну та професійну таємницю [1-4].

У більш широкому сенсі інформаційна безпека означає припинення несприятливого інформаційно-пропагандистського впливу на громадян України, пов'язаного з поширенням ідей, ворожих інтересам держави, підтримку традицій національної культури, забезпечення ідентичності і правопорядку [1; 2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рубан А. В. Розвиток державної політики щодо забезпечення національної безпеки. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. 2019. Вип. 1 (10). С. 60–64. (Серія «Державне управління»).
2. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади). Київ : НАДУ, 2011. 730 с.
3. Сунгуровський М. В. Методологічний підхід до формування системи національної безпеки України. *Стратегічна панорама*. 2001. № 3-4. С. 43–53.
4. Цілі сталого розвитку 2016-2030. Представництво ООН в Україні. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.

ЮРІЙ ШЕВЧУК,

аспірант кафедри публічного адміністрування,
Міжрегіональна Академія Управління персоналом,
м. Київ, Україна

МОДЕЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ НА ПРИКЛАДІ ФІНЛЯНДІЇ

Мета нашої наукової розвідки – дослідити сучасні стратегії уряду Фінляндії у сфері національної безпеки в контексті потенційного запозичення фінського досвіду для майбутнього України. В українському науковому дискурсі питання фінських механізмів національної безпеки практично не порушується. Можемо відзначити лише роботи М. Замікули [2] та Р. Кирпичника [3], проте автори аналізують усі скандинавські країни, при цьому наявний матеріал стосується періоду ще до приєднання Фінляндії до НАТО.